

SVIZOVE STRANI

[novice]

10. FEBRUAR 2009 * LJUBLJANA

18. (izredna) seja Svizovega Glavnega odbora

Na prvi februarjski izredni seji Glavnega odbora so člani razpravljali o vladnem predlogu varčevalnih ukrepov, plačilu dela šole v naravi in nekaterih drugih pomembnih vprašanjih. Najpomembnejše sklepe najdete v posebni rubriki.

23. FEBRUAR 2009 * LJUBLJANA

Podpis Aneksa h KPK

Na Ministrstvu za kulturo so ministrica Majda Širca in predstavnik sindikatov – predsednik Glose Doro Hvalica in glavni tajnik Sviza ter vodja pogajalske skupine Branimir Štrukelj – parafirali predlog aneksa h kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v RS.

Predlog ureja štiri področja, in sicer imenovanje petčlanskega odbora za razlago kolektivne pogodbe (sestavljenega iz dveh predstavnikov sindikatov, dveh predstavnikov ministrstva in predsednika odbora), nadomestilo sindikalnim zaupnikom za čas neprofesionalnega opravljanja funkcije (ureditev je bilo potrebno prilagoditi novemu plačnemu sistemu), višino povečanja osnovne plače prvaka in vrhunskega glasbenika ter razporeditev in plačno uvrstitev javnih uslužbencev, ki zasedajo delovna mesta prvakov (v skladu z novo ureditvijo v ZUJIK-u).

23. FEBRUAR 2009 * LJUBLJANA

19. (izredna) seja Svizovega Glavnega odbora

Glavni odbor Sviza se je na seji, dan pred predvidenim podpisom predlaganih ukrepov, z njimi temeljito seznanil in o njih razpravjal ter nato soglasno sklenil, da podpiše dogovor. Vsebinsko predstavljamo v središču.

[uvodnik]

DOGOVOR

Dogovor o prestavitvi tretje četrtine uskladitve plač v javnem sektorju je podpisala večina sindikatov javnega sektorja. Brez te geste bi bila letos rast plač v javnem sektorju skoraj desetodstotna. Če bo s podpisom sprememb kolektivne pogodbe za javni sektor uslužbenci s prestavitvijo uskladitve na začetek prihodnjega leta, ni nepomembno, da smo sindikati ob soglasju za prestavitve datuma uskladitve simbolično zvišali osnovne plače čistilkam za en plačni razred. Ob vsakdanjih novicah o odpuščanju delavcev bi bilo zmeraj težje vztrajati pri uskladitvah, ki so bile podpisane junija lani. Ugibam, da se je tako kot Sviz, večina sindikatov za dogovor odločila iz solidarnosti z delavci v gospodarstvu. Sto milijonov evrov, ki so jih v letošnjem proračunu dodatno zagotovili javni uslužbenci s prestavitvijo uskladitve na začetek prihodnjega leta, ne more rešiti težav, a lahko pripomore ohraniti delovna mesta. Vsaj za nekaj časa. Z dogovorom smo odvzeli precej možnosti za manipulacije delodajalskih organizacij, ki so sistematično kazale s prstom na sebičnost javnega sektorja in nas skušale narediti krive za izgubo delovnih mest v gospodarstvu. To je očitna manipulacija. Po dogovoru bo mnogo težje zanetiti konflikt med delavci v javnem sektorju in gospodarstvu, za kar si delodajalci zelo prizadevajo, saj bi s tem odvrnili pozornost od svojih napak in preusmerili jezo zaposlenih v podjetjih na javne uslužbence. Za sklenitev dogovora se je morala vlada odreči poskusu zamrznitve napredovanj in izplači-

lu regresa le do 39. plačnega razreda. Še pomembnejše je, da se je v dogovoru obvezala odpraviti nepravilnosti, ki so se v pol leta pokazale v novem plačnem sistemu. To drži tudi za prevelike razlike med primerljivimi poklicnimi skupinami pri mogočih razponih v napredovanju. Učitelji in vzgojitelji so v primerjavi z zdravniki, novinarji ali državnimi uradniki precej na slabšem in to neenakost je treba odpraviti takoj, ko bo mogoče. Enako pomembna je vladna zaveza, da bo predlagala spremembo zakonodaje, ki bo omogočala sindikatom, da v kolektivnih pogodbah opredelijo pravice, ki bodo veljale samo za njihove člane. In kaj se bo dogajalo v prihodnjih tednih? Podpisan dogovor je le zaveza partnerjev, da bomo spremenili kolektivno pogodbo. A to ne bo zgolj tehnično opravilo, saj bi se znalo ob podpisu pogodbe še kaj zaplesti. Sviz se z osnovnim besedilom pogodbe ne strinja, zato lahko spremembe podpisemo le, če to hkrati ne pomeni, da se odrekamo zahtevam, zaradi katerih lani nismo podpisali pogodbe. Omenimo naj tudi sporočilo sindikatov, ki so dali vladi na pogajanjih jasno vedeti, da plače v javnem sektorju niso samopostrežba, iz katere lahko vzame, ko potrebuje denar. To opozorilo bi utegnilo biti pomembno za naprej, saj – ob poglabljanju krize – novih zahtev vlade, pred katerimi bi se lahko znašli že jeseni, ni mogoče odmisli.

BRANIMIR ŠTRUKELJ,
glavni tajnik Sviza

[čestitamo]

Ob mednarodnem dnevu žena

Vsako leto povsod po svetu 8. marca obeležujemo mednarodni dan žena. S praznovanjem oznamujemo ekonomsko, politično in socialno enakopravnost ter dosežke žensk. Številne organizacije in vlade izpostavljajo različne teme praznovanja. Letošnja je ženske in moški združeni za končanje nasilja nad ženskami in deklamacijami.

Mednarodni dan žena se obeležuje že od začetka 20. stoletja, časa pospešenega razvoja in viharnosti industrijskega sveta, ki je bil priča veliki rasti prebivalstva in pojavu radikalnih ideologij. Med ženskami sta se vse bolj pojavljala nemir in kritična razprava. Zati-ranje in neenakost sta jih spodbujala h glasnejšemu izražanju nezadovoljstva in aktivnostim za spremembo okoliščin. Leta 1908 se je tako 15.000 žensk podalo na pohod po ulicah New Yorka in zahtevalo krajši delovnik, boljše plačilo in volilno pravico. 28. februarja pred natanko stotimi leti pa se je na temelju deklaracije Ameriške socialistične stranke po celotnem ozemlju ZDA odvijalo praznovanje t. i. nacionalnega dneva žena. Takšna praznovanja in obeleževanja so nato potekala vsako zadnjo februarso soboto do leta 1913. Leta 1910 je bila v Kopenhagnu mednarodna »konferenca delovnih žensk« in Clara Zetkin je takrat predlagala, da bi odletje vsako leto v vsaki državi praznovali dan žena ter zahtevali uresničevati pravice in zahtevo žensk. Več kot sto žensk iz 17 držav, prisotnih na tej konferenci, je soglasno podprlo ta predlog in tako se je »pojaval« Mednarodni dan žena. Leta 1911 (19. marca) so ta praznik prvič obeležili tudi v Avstriji, Nemčiji, Švici in na Danskem. Manj kot teden pozneje, 25. marca, pa je v tovarni Triangle v New Yorku izbruhnil požar, ki je zahteval življenja več kot 140 delavk. Ta dogodek je pritegnil izjemno pozornost in razpravo o razmerah dela in delovni zakonodaji v ZDA. To je tudi eden izmed dogodkov, ki so spodbudili prihodnja obeleževanja mednarodnega dneva žena.

Danes je mednarodni dan žena uradni državni praznik na Kitajskem, v Armeniji, Rusiji, Azerbajdžanu, Belorusiji, Bolgariji, Kazahstanu, Kirgizistanu, Makedoniji, Moldaviji, Mongoliji, Tadžikistanu, Ukrajini, Uzbekistanu in Vietnamu. Po tradiciji moški na ta dan svojim mamam, ženam, dekletom, sodelavkam ... podarijo rože ali darila.

V novem tisočletju smo priča pomembni spremembi v razumevanju ženske enakopravnosti in emancipacije tako s strani žensk kot celotne družbe. Večje število žensk v upravnih odborih in politiki, večja enakost in ugodnejše zakonske pravice, pogostejše pojavljanje žensk v javnosti na pomembnih položajih ... bi lahko dalo slutiti, da so ženske končno pridobile pravo enakopravnost. A žal ženske še vedno niso plačane enako kot moški, še vedno niso enakovredno zastopane v poslovnem svetu in politiki, nasploh pa so ženske v izobraževanju, zdravju žensk in glede nasilja še vedno v slabšem položaju kot moški.

Vseeno smo lahko veseli pomembnihboljšav v položaju žensk in če je šlo v preteklosti pri obeleževanju mednarodnega dneva žensk predvsem za opozarjanje na težave in negativne plati, je zdaj to vse bolj priložnost za praznovanje pozitivnih sprememb in pomembnih dosežkov.

Sviz ima v svojih načelih in ciljih zapisano prioriteto, da kot organizacija z večinsko ženskim članstvom čim več kolegic spodbudi tudi k prevzemanju odgovornih vlog v sindikatu in širše. Želimo vam, da bi se čim pogosteje za to tudi odločale. Ob letošnjem mednarodnem prazniku pa vam želimo lepo praznovanje, čim več drob-nih pozornosti vaših bližnjih in vam predvsem iskreno čestitamo!

[v središču]

ČAS IZREDNIH SEJ

► Kljub temu, da je februar najkrajši mesec v letu, sta se tedaj »zgodili« kar dve izredni seji Svizovega Glavnega odbora – toliko, kot je običajno (rednih) v vsem letu. Razlog je dobro znan – finančno-gospodarska kriza ter vladni varčevalni predlogi glede plač v javnem sektorju.

Na prvi izredni seji, 10. februarja, so članice in člani razpravljali o prvem vladnem predlogu ukrepov in ga soglasno zavrnili. Oblikovali so tudi svoje predloge oz. opredelili pogoje, pod katerimi se je Sviz pripravil pogajati o zniževanju že pridobljenih pravic. S stališčem in sklepom Glavnega odbora je Svizov pogajalec nastopil v nadaljevanju pogajanj z vlado. Tako je nastal drugi »varčevalni predlog«, o katerem se je nato Glavni odbor odločal na naslednji izredni seji 23. februarja.

Druga februarjska izredna seja Glavnega odbora je bila torej znova namenjena le eni točki, in sicer razpravi in glasovanju o tem, ali naj Sviz podpiše predlagani Dogovor o ukrepih na področju plač v javnem sektorju zaradi spremenjenih makroekonomskih razmer za obdobje 2009–2010, ki so ga parafirali obe sindikalni pogajalski skupini in vlada. Najpomembnejši deli dogovora, ki sicer zajema 13 točk, so:

- v letu 2009 se ne izplačuje redna delovna uspešnost javnim uslužbencem in direktorjem za april in do vključno novembra, od decembra naprej pa se izplača leta 2010 v višini, kot je veljala pred sprejemom tega ukrepa,
- regres za letni dopust v letu 2009 se izplača v višini 672 evrov,
- ne izpelje se splošna uskladitev plač v juliju 2009,
- tretja četrtina nesorazmerij se namesto s 1. 9. 2009 odpravi s 1. 1. 2010, zadnja četrtina pa se odpravi s 1. 3. 2010,
- spremenijo se uvrstitve nasle-

dnjih orientacijskih delovnih mest oz. nazivov: asistent z doktoratom (40 plačni razred), perica II (8), čistilka II (7), vratar III (9), telefonist III (9), kuhar IV (14), voznik IV (12),
- takoj po podpisu nujnih sprememb in dopolnitve KPJS se bodo vlada in reprezentativni sindikati javnega sektorja začeli usklajevati o spremembah ZSPJS in pogajati o spremembah KPJS, da bi se odpravile ugotovljene pomanjkljivosti plačnega sistema, zlasti za delovna mesta v plačni skupini J in posamezna delovna mesta v drugih plačnih skupinah, v katerih se ugotovi očitno neskladje s primerljivimi delovnimi mesti, kot denimo: pomočnik vzgojitelja, varuhinja

I, arhivski tehnik, skupina J (vsa delovna mesta) ...
- popravni se dodatek iz 38., 39. in 43. člena KPJS, ki so v novem plačnem sistemu nominalno nižji od dodatkov pred uveljavitvijo novega plačnega sistema,
- vlada RS kot ustanoviteljica javnih zavodov ne bo zmanjševala števila zaposlenih v javnem sektorju tako, da bi se iz javnih zavodov izločali deli dejavnosti in na teh delih zaposleni delavci,
- vlada RS bo skupaj s socialnimi partnerji predlagala spremembe in dopolnitve Zakona o kolektivnih pogodbah, ki bodo omogočile določitev pravic v odvisnosti od članstva v sindikatu.
Dogovor je bil parafiran 18., podpisano pa 24. februarja leta 2009.

Svizov Glavni odbor je po predstavitvi vsebine predlaganega dogovora in ob upoštevanju makroekonomskih okoliščin v naši državi soglasno sklenil, da dogovor podpiše. Svizov glavni tajnik Branimir Štrukelj je v kasnejši izjavi za medije dodal, da v Svizu »verjamemo, da smo ravnali odgovorno in hkrati tudi, da smo izkazali solidarnost s tistimi, ki bodo delo izgubili. Pričakujemo pa, da bo ta denar namenjen predvsem za preživetje in pomoč delavcem, ki bodo delo izgubili«. Napovedal je še, da bodo Sviz in drugi sindikati skrbno spremljali, kako bo vlada ravnala s tako privarčevanim denarjem.

Dogovor vsebuje pomembno točko, ki že opredeljuje popravke posameznih plačnih razredov, pri katerih so bile največje nepravilnosti. Vsebuje pa tudi zavezo vlade za poznejša pogajanja o spremembah Kolektivne pogodbe za javni sektor, na katerih bo Sviz vztrajal, da se odpravijo vse druge nepravilnosti in neustrezne uvrstitve delovnih mest, ki so se pokazale od lanske vpeljave novega plačnega sistema.

Vlada bo z uresničitvijo dogovora prihranila približno 100 milijonov evrov, medtem ko je prvotni vseboval predloge, s katerimi bi prihranili še 37 milijonov več. A vlada tedaj sindikatom ni ponudila nič v zameno za to, da se od-povejo nekaterim dogovorjenim pravicam.

SVIZOVE STRANI

SKLEPI GO SVIZ

Na 18. izredni seji so članice in člani Glavnega odbora Sviza sprejeli naslednje pomembnejše sklepe, ki jih povzemamo v nadaljevanju.

■ Razpravljali so o prvotni različici **Dogovora o ukrepih na področju plač v javnem sektorju zaradi spremenjenih makroekonomskih razmer za obdobje 2009–2010**, ki ga je vlada v začetku februarja predlagala sindikatom javnega sektorja. Glavni odbor Sviza je predlagani dogovor v celoti zavrnil, saj je ocenil, da ne odpravlja razlogov, zaradi katerih je Sviz lani zavrnil podpis KPJS, ter še dodatno poslabšuje tisto, kar je bilo za Sviz že prej nesprejemljivo. V sklepu te točke izredne seje je zapisano še, da se je o nekaterih predlogih moč pogajati le, če se v dogovor zajamejo tudi spremembe sestavin, zaradi katerih Sviz ni podpisal Kolektivne pogodbe za javni sektor.

Glavni tajnik Sviza je nato zastopal ta sklep Glavnega odbora na nadaljnjih usklajevanjih z drugimi sindikati javnega sektorja in v pogajanjih z vlado. Po večurnih pogajanjih so sindikati in vlada 18. februarja pozno zvečer oblikovali kompromisni predlog ter ga parafirali. O soglasju za podpis tega pa je na naslednji izredni seji znova odločil Svizov Glavni odbor.

■ Glavni odbor je na prvi februarjski izredni seji sprejel tudi stališče o plačevanju dela šole v naravi. Soglasno je bilo sklenjeno, da morajo učitelji, ki izpeljujejo šolo v naravi, dobiti:

- plačo za delovni čas v obsegu, kot je določen v njegovi pogodbi o zaposlitvi,
- plačilo za 5 ur dežurstva,
- plačilo za čas stalne pripravljenosti (11 ur) in
- terenski dodatek v skladu s KPVIŽ.

Da bo preprečil morebitne nejasnosti, bo Sviz predlagal spremembo Pravidnika o financiranju šole v naravi. Če Ministrstvo za šolstvo in šport do 30. junija letos ne bo uredilo plačevanja dela šola v naravi po vsej navpični vzgoje in izobraževanje, bo Sviz v prihodnjem šol-

skem letu članice in člane, ki izpeljujejo šolo v naravi, pozval k bojkotno udeležbe do izpolnitve zahtev.

■ Predsednica Lizinega zdravstvenega sklada je na seji poročala o delu sklada v preteklem letu. Člani Glavnega odbora so to poročilo soglasno sprejeli, obenem pa predlagali, da pozovemo članstvo, naj del dohodnine (0,5 odstotka) nameni Svizu, ta pa ga bo dal Lizinemu zdravstvenemu skladu.

■ V soboto, 23. maja letos, pa bodo v Radovljici potekale **športne igre Sviza**. Na njih bodo lahko tekmovali ekipe območnih odborov Sviza v plavanju, namiznem tenisu, šahu, odbojki, košarki, tenisu in vlečenju vrvi. Rok za prijavo ekip je 13. marec, za informiranje članov o tekmovalju in zbiranje prijav pa so zadolženi predsednice in predstavniki območnih odborov Sviza.

■ Zadnji sklep te izredne seje GO Sviza zadeva **višino članarine za upokojene člane, člane brez zaposlitve in za porodnice**; članarina v tem letu ostaja zanje enaka lanski – za upokojene člane 12,50 evrov na leto ter 2,50 evrov na mesec za člane brez zaposlitve in porodnice (pri slednjih velja za tiste, ki se jim članarina ne odvaja od nadomestila, ki ga nakazuje Center za socialno delo).

■ Druga februarjska izredna seja Glavnega odbora, izpeljana 23. februarja, je bila znova namenjena razpravi in glasovanju o tem, ali naj Sviz podpiše predlagani in s strani obeh sindikalnih pogajalskih skupin ter vlade parafirani Dogovor o ukrepih na področju plač v javnem sektorju zaradi spremenjenih makroekonomskih razmer za obdobje 2009–2010. Vsebinsko Dogovora predstavljamo v središču, tu pa naj omenimo le še sklep Glavnega odbora **o podpisu Aneksa h kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti**, ki je bil parafiran prav na dan izredne seje, torej 23. februarja. Glavni odbor je soglasno sklenil, naj Sviz po parafiranju aneksa tega tudi podpiše.

[aktivnosti]

Športne igre v Velenju

Na povabilo Območnega odbora Sviza Velenje so k nam v začetku februarja pripotovali kolegi iz Novega Sada – članice in člani *Sindikata prosvetnih radnika Vojvodine*. Nekateri udeleženci njihovih lanskoletnih športnih iger v Apatinu smo jim pripravili dobrodošlico v Termah Topolšica.

Gostje so pripotovali, da bi izmenjali sindikalne izkušnje in navezali še tesnejše stike s šolami našega območja. Prijazno dobrodošlico ter pozornost je nam in gostom izkazala ravnateljica Osnovne šole Šoštanj Majda Zaveršnik Puc.

Sobota, 7. februarja, je bila namenjena športnim igram, ki so potekale v veliki in mali telovadnici šoštanjske osnovne šole. V tekmovalnih v odbojki, košarki in namiznem tenisu je poleg gostov sodelovalo še 12 ekip iz zavodov velenjskega območja.

V svojem pozdravnem nagovoru tekmovalcem sem izpostavila, kako pomembno se je družiti ter izmenjavati izkušnje, ne glede na meje in oddaljenost. Povezovanje je pomembno tudi v tem času, ko bo treba zrušiti sile in moči za argumentirano soočenje z vlado, ki nas bo morala s trdnimi dokazi in številkami prepričati, da je položaj v državi res tako kritičen, da je treba poseči v že pridobljene pravice.

Igre so potekale v prijetnem športnem ozračju. Zelo so se izkazali gostje iz Vojvodine, ki so izmed devetih mogočih medalj za eno od prvih treh mest osvojili kar štiri. Pokale najboljšim smo izročili na začetku prijetnega večera v Termah Topolšica. Druženje pa se je nato nadaljevalo pozno v noč ob zvokih glasbe, plesu in prijetnih pogovorih. Zjutraj smo se od gostov poslovili in si obljubili, da se kmalu spet srečamo na njihovih igrah v Karatašu.

JELKA VELIČKI, predsednica OO Sviza Velenje

[napovednik]

Izobraževalni seminarji za sindikalne zaupnike

V ponedeljek in torek, 9. in 10. marca, bo v Portorožu izobraževalni seminar za sindikalne zaupnike in zaupnike v predšolski vzgoji, srednjih in višjih šolah ter dijaških domovih. Čez dva tedna, 23. in 24. marca, bo prav tako v Portorožu izobraževalni seminar tudi za zaupnike v osnovnih in glasbenih šolah ter zavodih za izobraževanje odraslih ter za zaupnike v osnovnih šolah in zavodih za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami. Sindikalnim zaupnikom smo že poslali vabilo, program in prijavnico. Rok za prijavo pa je do 18. marca letos.

Tudi tretji seminar v začetku aprila (6. in 7.) bo organiziran na Obali, namenjen pa je zaupnicam in zaupnikom v visokem šolstvu in znanosti ter kulturi. Pravočasno boste prejeli vso gradivo in navodila za prijavo.

[ugodnosti]

Prekrižarite Sredozemlje

Čprav nas pred jesenskimi počitnicami čakajo še prvomajske in poletne, je morda kljub temu že čas za razmislek in prijavo na križarjenje. Razloga za to sta lahko tudi 5-odstotni dodatni popust za prijave do konca marca ter možnost obročnega odplačevanja do samega odhoda. Turistična agencija Pozejd turizem iz Rač (www.pozejd-turizem.com) med 25. oktobrom in 1. novembrom letos vabi Svizove članice in člane na križarjenje po Sredozemlju ter obisk znanih obmorskih mest, med njimi Palerma, Tunisa in Barcelone. Odhod bo iz italijanske Savone, cena križarjenja pa je za Svizove člane od redne ugodnejša tudi do 60 evrov. Ob prijavi do 31. marca letos pa bo cena nižja še za pet odstotkov.

Potek križarjenja z opisom postankov je na voljo na spletnih straneh Sviza ter turistične agencije Pozejd turizem.

[pravna pisarna] Piše TONE SELIŠKAR

Nekatere pravice žensk v naši zakonodaji

Pred 8. marcem, mednarodnim dnevom žena, bomo predstavili nekatere pravice žensk, ki jih opredeljujejo Zakon o delovnih razmerjih (ZDR), Kolektivna pogodba za javni sektor, Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti in Kolektivna pogodba za dejavnost vzgoje in izobraževanja (KPVIŽ) ter tudi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Zaradi omejenega prostora bomo izpostavili le našete.

Temeljni zakon, ki ureja pravice in obveznosti delodajalcev, je Zakon o delovnih razmerjih. Zakon ureja pravice žensk na nekaterih področjih ugodneje, kot so urejene za moške. V 6. členu je določeno, da delodajalec ne sme dajati kandidatu prednosti pri zaposlitvi, med drugim tudi glede na spol. ZDR prav tako določa, da delodajalec od kandidatov ne sme zahtevati podatkov o družinskem oziroma zakonskem stanu, enako ne sme zahtevati podatkov o morebitni nosečnosti ali načrtovanju družine. Zakon še določa, da so ženske varovane pred morebitno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi ves čas nosečnosti in ves čas, ko dojijo otroka. Delodajalec delavcu, ki neguje otroka, starega do treh let, ne sme brez njegovega pisnega soglasja odrediti nadurnega dela ali dela ponoči. Delavka v času nosečnosti in še eno leto po porodu ter ves čas, ko doji otroka, ne sme opravljati nadurnega dela ali dela ponoči, če bi to lahko bilo nevarno za njeno zdravje ali zdravje otroka. Posebno varstvo pred odpovedjo uživajo starejši delavci. Zakon opredeljuje pojem starejšega delavca kot tistega, ki je dopolnil 55 let starosti, pri čemer so ženske in moški po starosti izenačeni. A zakon v prehodnem obdobju določa za ženske postopno zviševanje starosti, prehodno obdobje pa traja od leta 2003 do 2015. V tem prehodnem obdobju je bila leta 2003 začetna starost za ženske, ki je bila pogoj za varovanje pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov, 51 let. Vsako leto se dvigne za 4 mesece. V

tem letu je ta starost za ženske 53 let.

Kolektivna pogodba za javni sektor določa med drugimi dodatki tudi dodatek za delovno dobo, in sicer v šini 0,33 odstotka od osnovne plače za vsako zaključeno leto delovne dobe. Pri tem pa posebej določa, da se delavkam ta dodatek poveča za 0,10 odstotka za vsako leto zaključene delovne dobe nad 25 let.

Kolektivna pogodba za dejavnost vzgoje in izobraževanja določa, da so vse matere deležne dveh dni dodatnega dopusta za vsakega otroka do sedmega leta starosti in enega dne za vsakega otroka, starega od 7 do 15 let. To pravico do dodatnega dopusta pa imajo le očetje, ki so samohranilci. KPVIŽ za ženske določa tudi milejše pogoje za pridobitev pravice do zmanjšane učne in vzgojne obveznosti do dveh ur na teden. Ta pogoj velja za ženske z najmanj 30 leti delovne dobe, če so od tega vsaj 20 let delale v vzgoji in izobraževanju.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju določa med drugim tudi pogoje za upokojitve. Tako je splošni pogoj za starostno upokojitve za ženske 58 let, če ima 38 let delovne dobe, za moške pa 58 let, če ima 40 let delovne dobe. Tudi ta zakon pa vpeljuje prehodno obdobje za pridobitev pravice do starostne upokojitve za ženske. Po tem zakonu traja prehodno obdobje od začetka veljavnosti zakona s 1. 1. 2000 do vključno leta 2013. V tem obdobju torej postopoma raste starost in tudi dolžina delovne dobe kot pogoj za pridobitev pravice do upokojitve. Pogoj za pravico do upokojitve se za ženske vsako leto poveča glede starosti za štiri mesece in pri delovni dobi vsako leto za tri mesece. Tako je letos pogoj za pridobitev pravice do starostne upokojitve za ženske 56 let in 4 mesece starosti ter 37 let delovne dobe.

Vsem ženskam čestitam ob 8. marcu, mednarodnem dnevu žena!

NADJA GÖTZ, strokovna sodelavka GO Sviza